

ЗБАРАЗЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

ГОЛОВИ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

від 04 листопада 2017 року

м. Збараж

№ 333-од

Про проект Програми охорони навколишнього природного середовища в Збаразькому районі на 2017-2020 роки

Відповідно до повноважень, передбачених статтями 13, 16, 21 Закону України „Про місцеві державні адміністрації”, рішення районної ради від 11 грудня 2015 року № 08 „Про делегування повноважень Збаразькій районній адміністрації”, методичних рекомендацій щодо порядку розроблення районних програм, моніторингу та звітності їх виконання, затверджених розпорядженням голови районної державної адміністрації від 19 серпня 2011 року № 477, на виконання розпорядження голови районної державної адміністрації від 27.04.2017 року № 236-од „Про розроблення Програми охорони навколишнього природного середовища в Збаразькому районі на 2017-2020 роки”, враховуючи висновки фінансового управління райдержадміністрації від 27 червня 2017 року № 124/1-18 та управління економічного та агропромислового розвитку райдержадміністрації від 30 травня 2017 року № 162/3-15, з метою забезпечення охорони навколишнього природного середовища району:

1. Схвалити проект Програми охорони навколишнього природного середовища в Збаразькому районі на 2017-2020 роки (далі – проект Програми), що додається.

2. Відділу містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства та державної реєстрації районної державної адміністрації (РАТУШНЯК В.В.) подати в установленому порядку проект Програми на розгляд чергової сесії Збаразької районної ради відповідно до вимог регламенту районної ради.

3. Контроль за виконанням розпорядження залишаю за собою.

**Голова районної державної
адміністрації**

А.Я. КАЧКА

ПРОЕКТ

СХВАЛЕНО

Розпорядження голови районної
державної адміністрації

04.07.2017

333-09

ПРОГРАМА

охорони навколишнього природного середовища
в Збараському районі на 2017-2020 роки

1. Паспорт програми

1.	Ініціатор розроблення програми	Відділ містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства та державної реєстрації районної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	Розпорядження голови районної державної адміністрації від 27 квітня 2017 року № 236-од „Про розроблення програми навколишнього середовища в Збараському районі на 2017-2020 роки”
3.	Розробник програми	Відділ містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства та державної реєстрації районної державної адміністрації
4.	Співрозробники програми	Управління економічного та агропромислового розвитку районної державної адміністрації, відділ охорони здоров'я та цивільного захисту районної державної адміністрації, виконавчі комітети міської, селищної та сільських рад
5.	Відповідальний виконавець програми	Відділ містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства та державної реєстрації районної державної адміністрації
6.	Учасники програми	Управління економічного та агропромислового розвитку райдержадміністрації, відділ охорони здоров'я та цивільного захисту райдержадміністрації, фінансове управління райдержадміністрації, управління освіти, молоді та спорту райдержадміністрації, відділ у Збараському районі Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області, виконавчі комітети міської, селищної та сільських рад, комунальні підприємства Збараської районної, Збараської міської, Вишнівецької селищної рад.

7.	Термін реалізації програми	2017-2020 роки
	етапи виконання програми	I етап – 2017-2018 роки II етап – 2019-2020 роки
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми	Обласний, районний, міський, селищний, сільські бюджети, бюджети ОТГ
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього у тому числі:	4934,010 тис. гривень
1)	коштів державного бюджету	2794,057 тис. гривень
2)	коштів обласного бюджету	-
3)	коштів районного бюджету	200,000 тис. гривень
4)	Міський, сільські бюджети, бюджети ОТГ	1909,953 тис. гривень
5)	коштів інших джерел	30,000 тис. гривень

2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована програма

Збаразький район відзначається низкою проблем, пов'язаних із забрудненням навколишнього природного середовища та незбалансованим використанням природних ресурсів.

Внаслідок того, що природоохоронна діяльність не належала до соціально-економічних пріоритетів, не вдалося забезпечити сталий розвиток території та екологічне спрямування економіки.

Статистичні дані засвідчують відносно стабільний рівень забруднення атмосферного повітря викидами стаціонарних і пересувних джерел, який головним чином залежить від економічної ситуації, тобто діяльності підприємств та експлуатації автомобільного транспорту. Зокрема, внаслідок скорочення виробництва спостерігається помітне зниження викидів.

Сучасний стан водних об'єктів району характеризується антропогенним тиском, пов'язаним із скидами в них стічних вод населених пунктів та окремих домогосподарств. В зв'язку з введення в експлуатацію нових очисних споруд в м. Збараж, суттєво зменшився обсяг скидів зворотних стічних вод в водні об'єкти.

На території району налічується 3 очисні споруди загальною потужністю 700 куб. метрів/добу.

Із 78 населених пунктів району каналізаційними очисними спорудами забезпечені лише 2.

Головною проблемою є значна зношеність існуючих каналізаційних мереж.

Санітарне очищення та захоронення твердих побутових відходів, що утворилися в результаті життєдіяльності населення району є однією з найгостріших екологічних проблем у сфері комунального господарства. Всього в районі нараховується понад 30 сміттєзвалищ, переважна більшість яких перевантажена та експлуатується без правовстановлюючих документів з порушеннями санітарних та екологічних вимог.

Не розроблено схеми санітарного очищення. Водночас, через відсутність необхідного обладнання відходи не сортуються, порушується технологія їх захоронення, що призводить до забруднення навколишнього природного середовища. Через дефіцит коштів не проводяться роботи з будівництва та облаштування нових й існуючих полігонів і сміттєзвалищ.

Відходи різних категорій, які утворюються в районі, не переробляється і не утилізуються належним чином.

Необхідно також збільшувати площі елементів екологічної мережі.

Показники природно-заповідного фонду в Збаразькому районі

Адміністративно-територіальні одиниці		Індикативні показники	
Район	площа, тис.га	площа, тис.га	частка площ природно- заповідного фонду від площ адміністративно- територіальних одиниць (%)
Збаразький	86,3	9,6	11,1

Потребують удосконалення на місцевому рівні механізми адміністрування екологічних податків і зборів за спеціальне використання природних ресурсів, які є економічною основою зменшення шкідливих впливів на довкілля та джерелом надходження бюджетних коштів для розв'язання екологічних проблем.

Особливу увагу слід звернути на роботу органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування у вирішенні екологічних питань, стимулювання громадської ініціативи, забезпечення доступу громадськості до прийняття управлінських рішень та інформації про стан навколишнього природного середовища, зокрема, об'єктивних даних екологічного моніторингу шляхом встановлення системи їх поширення.

3. Мета програми

Основною метою програми є охорона навколишнього природного середовища шляхом реалізації екологічної політики, спрямованої на стабілізацію та поліпшення стану навколишнього природного середовища в районі, розбудови інфраструктури охорони навколишнього природного середовища та покращення екологічної ситуації для забезпечення сталого розвитку території, підвищення стандартів якості природних об'єктів до європейського рівня, екологічно збалансованого використання природних ресурсів, впровадження управлінських механізмів, що дозволяють здійснювати прийняття рішень з урахуванням громадської ініціативи і позиції.

Мета програми відповідає пріоритетним напрямкам економічного та соціально-культурного розвитку району.

4. Шляхи і засоби розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування

Основними шляхами розв'язання екологічних проблем в районі є комплекс природоохоронних заходів, які мають здійснюватися у різних соціально-економічних і культурних сферах. Ці заходи пов'язані зі зменшенням шкідливого впливу на навколишнє природне середовище, забезпеченням раціонального використання природних ресурсів, ренатуралізацією природних комплексів, упровадженням схем оптимізації господарського освоєння території району і базуються на прийнятті екологічно обґрунтованих управлінських рішень з урахуванням позиції громадськості.

Враховуючи зміни, які розпочалися в бюджетній політиці держави, виникнення нових потенційних джерел фінансування у зв'язку з інтеграцією України до структур Європейського Союзу, можливості залучення приватних інвестицій в окремі напрями природоохоронної діяльності, програмою передбачено диференційований підхід щодо фінансування.

У зв'язку з тим, що основними джерелами забруднення атмосферного повітря є автотранспорт і промислові підприємства, кошти для зниження рівня викидів мають залучатися за рахунок їх власників.

Найскладнішим у фінансовому відношенні є питання будівництва, реконструкції та капітального ремонту каналізаційних мереж, очисних споруд та об'єктів зливової каналізації, які належать до комунального майна. Ця природоохоронна інфраструктура експлуатується здебільшого спеціалізованими комунальними підприємствами з ознаками природного монополізму. Через невідповідність тарифів на водовідведення реальним затратам у найближчий час

малоперспективним є залучення у галузь приватного капіталу. У зв'язку з цим основними джерелами фінансування заходів із забезпечення нормативної якості водних ресурсів залишаються бюджетні кошти у відповідному пайовому співвідношенні, запозичення органів місцевого самоврядування з можливістю їх компенсації через міжнародні гранти, а також пайова участь окремих водокористувачів на договірних умовах із місцевими радами. Очищення промислових зворотних вод має забезпечуватися виключно водокористувачами з можливим залученням коштів бюджетів у випадках обслуговування ними населених пунктів.

Програма в питаннях поводження з твердими побутовими відходами передбачає бюджетне фінансування тільки організаційних заходів та робіт з впорядкування існуючих полігонів і сміттєзвалищ. Враховуючи прибутковість діяльності, пов'язаної із сортуванням, переробкою та захороненням цієї категорії відходів і продуктів їх розкладу, які знаходяться на існуючих сміттєзвалищах та утворюються внаслідок життєдіяльності населення, основна увага акцентуватиметься на залученні приватних інвестицій. Таким чином, ця сфера крім природоохоронного спрямування має набувати рис підприємництва, що забезпечуватиме зайнятість трудових ресурсів і надходження до бюджетів.

Фінансування комплексу заходів з охорони природи, зокрема збереження і захист біологічного та ландшафтного різноманіття (екомережі) здійснюватиметься за рахунок місцевих бюджетів, а також коштів міжнародних фондів за окремими програмами.

На виконання програми з Державного фонду регіонального розвитку необхідне фінансування в обсязі 2794,057 тис. гривень.

Реалізація програми здійснюватиметься у два етапи.

На першому етапі (2017-2018 роки) передбачається здійснення організаційних, господарських та інституційних заходів, які забезпечуватимуть успішне проведення прикладних природоохоронних робіт і водночас націлені на реалізацію директив та регламентів Європейського Союзу в галузі довкілля.

На другому етапі (2019-2020 роки) забезпечуватиметься виконання заходів, реалізація яких призведе до стабілізації екологічної ситуації в районі і максимального наближення її показників до загальноєвропейського рівня.

Ресурсне забезпечення програми охорони навколишнього природного середовища в Збаразькому районі на 2017-2020 роки

тис. гривень

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	Етапи виконання програми				Усього витрат на виконання програми
	I етап		II етап		
	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	-	4284,010	317,5	332,500	4934,010
державний бюджет	-	2794,057	-	-	2794,057

обласний бюджет	-	-	-	-	-
районний, бюджет	-	62,500	62,500	75,000	200,000
Міський, сільські бюджети, бюджети ОТГ	-	1417,453	245,000	247,500	1909,953
кошти інших джерел	-	10,000	10,000	10,000	30,000

У зв'язку зі значною динамікою цін, необхідністю укладення відповідних договорів та розроблення проектів суми фінансування частини природоохоронних заходів можуть корегуватися в процесі реалізації програми.

5. Перелік завдань, заходів програми та результативні показники

Визначення основних заходів здійснено на підставі аналізу екологічної ситуації в районі та основних чинників, що впливають на тенденції і динаміку процесів у природоохоронній сфері.

З огляду на зазначене, цією програмою визначено основні заходи за такими напрямками:

- якість поверхневих вод;
- управління відходами;
- охорона природи, зокрема збереження і захист біологічного та ландшафтного різноманіття (екомережі);

Реалізація заходів напрямку „Якість поверхневих вод” шляхом реконструкції та будівництва нових каналізаційних очисних споруд і мереж, застосування сучасних методів очищення зворотних вод дасть можливість до 2020 року в основному припинити скиди у відкриті водойми забруднених стічних вод без очистки, досягти нормативних показників якості води поверхневих вод. Завдяки цьому збитки, які завдаються державі забрудненням поверхневих водойм, у 2020 році суттєво зменшаться.

Комплекс дій у напрямі „Управління відходами” дозволить налагодити системи управління відходами, припинити їх вивезення на несанкціоновані сміттєзвалища і, таким чином, попередити забруднення земель, які підлягають рекультивації і створенню на них додаткових лісових насаджень. Обсяг втрат, пов'язаних із засміченням ґрунтів, за умови виконання заходів, суттєво зменшиться.

У результаті виконання завдань напрямку „Охорона природи” буде збережено біологічне та ландшафтне різноманіття (екомережа) району.

**6. Напрями діяльності та заходи програми охорони навколишнього природного середовища в Збаразькому районі Б.
2017-2020 роки**

№ з/п	Назва напрямку діяльності, заходу	Відповідальний виконавець та строк виконання заходу	Планові обсяги фінансування, тис. гривень						Очікуваний результат
			Усього	У тому числі					
				державний бюджет	обласний бюджет	районний бюджет	міський, сільські бюджети, бюджети ОТГ	кошти небюджетних джерел	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Якість поверхневих вод									
1.	Будівництво каналізаційних очисних споруд у смт. Вишнівець Збаразького району	Вишнівецька селищна рада Збаразького району, відділ містобудування, архітектури, ЖКГ та державної реєстрації райдержадміністрації	згідно з проектом						припинення скидів забруднених стічних вод із смт. Вишнівець Збаразького району
		всього, в т.ч.	3991,510*	2794,057	-	-	1197,453		
		I етап: 2018 рік	3991,510*	2794,057	-	-	1197,453		
2.	Виготовлення схем зливової каналізації та очищення зливових вод з територій населених пунктів	виконавчі комітети міської, селищної рад	згідно з проектами	-	-	-	-	-	організація робіт з очищення зливових вод
		всього, в т.ч.	80,000*	-	-	-	80,000	-	
		I етап: 2017 рік	-	-	-	-	-	-	
		2018 рік	20,000*	-	-	-	20,000	-	

		II етап: 2019 рік	30,000*	-	-	-	30,000	-	
		2020 рік	30,000*	-	-	-	30,000	-	
3.	Забезпечення очищення зворотних вод до нормативних показників	власники і користувачі каналізаційних очисних споруд	в рахунок експлуатаційних витрат	-	-	-	-	-	досягнення показників передбаченими регламентами ЄС
		всього, в т.ч.	95,000*	-	-	-	95,000	-	
		I етап: 2017 рік	-	-	-	-	-	-	
		2018 рік	20,000*				20,000		
		II етап: 2019 рік	35,000*	-	-	-	35,000	-	
		2020 рік	40,000*				40,000	-	
2. Управління відходами									
4.	Упорядкування сміттєзвалищ міст, селищ і сіл та забезпечення роздільного збору твердих побутових відходів	Органи місцевого самоврядування, районна державна адміністрація	за окремими розрахунками	-	-	-	-	-	поліпшення поводження з твердими побутовими відходами поліпшення поводження з твердими побутовими відходами
		всього, в т.ч.	430,000*	-	-	130,00	300,000	-	
		I етап: 2017 рік	-	-	-	-	-	-	
		2018 рік	140,000*	-	-	40,000	100,000	-	
		II етап: 2019 рік	140,000*	-	-	40,000	100,000	-	
		2020 рік	150,000*			50,000	100,000		
5.	Виготовлення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів	органи місцевого самоврядування, районна державна адміністрація	згідно з договорами	-	-	-	-	-	удосконалення системи збору та переробки твердих побутових відходів
		всього, в т.ч.	180,000*	-		30,000	150,000	-	
		I етап: 2017 рік	-	-	-	-	-	-	
		2018 рік	60,000*	-	-	10,000	50,000	-	
		II етап: 2019 рік	60,000*	-	-	10,000	50,000	-	
		2020 рік	60,000*	-	-	10,000	50,000	-	
3. Охорона природи, зокрема збереження і захист біологічного та ландшафтного різноманіття (екомережі)									
1.	Створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду	районна державна адміністрація, районна рада, органи місцевого самоврядування, власники							розширення мережі природно-заповідного фонду

		(користувачі) земельних ділянок							
		всього, в т.ч.	30,000*	-	-	-	30,000	-	
		I етап: 2017 рік	-	-	-	-	-	-	
		2018 рік	10,000*	-	-	-	10,000	-	
		II етап: 2019 рік	10,000*	-	-	-	10,000	-	
		2020 рік	10,000*	-	-	-	10,000	-	
5.	Установлення в натурі (на місцевості) меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду, як ключових елементів екологічної мережі	районна держана адміністрація, сільські, селищні, міські ради							попередження зміни цільового призначення земель природно-заповідного фонду,
		всього, в т.ч.	127,5*	-	-	40,000	57,500	30,000	
		I етап: 2017 рік	-	-	-	-	-	-	
		2018 рік	42,5*	-	-	12,500	20,000	10,000	
		II етап: 2019 рік	42,5*	-	-	12,500	20,000	10,000	
		2020 рік	42,5*	-	-	15,000	17,500	10,000	
6.	Інформування населення про стан та перспективи формування екологічної мережі, залучення громадськості до природоохоронних заходів	місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, природоохоронні органи	не потребує фінансування	-	-	-	-	-	участь місцевих органів виконавчої влади та населення у збереженні ландшафтного різноманіття
		всього, в т.ч.	*	-	-	-	-	-	
		I етап: 2017 рік	-	-	-	-	-	-	
		2018 рік	*	-	-	-	-	-	
		II етап: 2019 рік	*	-	-	-	-	-	
		2020 рік	*	-	-	-	-	-	

* У зв'язку зі значною динамікою цін суми для фінансування встановлюються на підставі договорів і проектів, які будуть укладені та розроблені. Програма підлягатиме коригуванню в частині обсягів фінансування в міру виготовлення і затвердження відповідної проектно-кошторисної документації та укладання угод, контрактів і договорів з інвесторами виконання природоохоронних заходів.

7. Координація та контроль за ходом виконання програми.

Організаційне забезпечення реалізації програми та контроль за ходом виконання покладається на структурні підрозділи районної державної адміністрації, у галузях діяльності, які координуються ними, реалізуються природоохоронні заходи.

Головним розпорядником коштів, що виділяються з районного бюджету на реалізацію заходів програми, є структурні підрозділи районної державної адміністрації, визначені відповідними рішеннями районної ради.

Стан виконання передбачених програмою робіт контролюється також управлінням екології та природних ресурсів обласної державної адміністрації та екологічною інспекцією в Тернопільській області, що передбачається її планами роботи з контролю.

**Керівник апарату районної
державної адміністрації**

П.В. ЖИТКО